

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Lovsekretariatet
Christiansborg
1218 København K

Dato: 18. juni 2009
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2009-792-0942
Dok.: ASP40131

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 838 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. maj 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kim Andersen (V).

Brian Mikkelsen

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 838 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministerens bemærkninger udbedes til artikel "Arvelov fortolkes forkert", der blev bragt i Nordjyske Stiftstidende den 21. maj 2009 og herunder oplyse under hvilke betingelser den længstlevende i et papirløst parforhold kan henses i uskiftet bo med førstafdødes særbørn.”

Svar:

1. Ifølge artiklen ”Arvelov fortolkes forkert” er retsassessor Hans Mosbæk af den opfattelse, at mange advokater rådgiver deres klienter forkert i forbindelse med oprettelse af udvidede samlevertestamenter. Det er således Hans Mosbæks vurdering, at livsarvingerne vil have rigtig gode muligheder for at komme igennem med et tvangsarvekrav på 1/4 af førstafdødes formue over for en længstlevende samlever, som har arvet 7/8 af førstafdødes formue i henhold til et udvidet samlevertestamente.

Hans Mosbæk anfører nærmere, at en person, der ikke har indgået ægteskab eller registeret partnerskab, alene kan råde over 3/4 af sin formue, når den pågældende efterlader sig livsarvinger, idet livsarvingernes tvangsarv udgør 1/4 af deres legale arvelod, jf. arvelovens § 5, stk. 1.

2. Justitsministeriet kan oplyse, at der med den nye arvelov, jf. lov nr. 515 af 7. juni 2007, som trådte i kraft den 1. januar 2008, blev indført mulighed for, at ugifte samlevende kan oprette et såkaldt udvidet samlevertestamente, hvis visse nærmere betingelser er opfyldt, jf. arvelovens §§ 87-89.

Arvelovens §§ 87-89 har følgende ordlyd:

”§ 87. To personer kan ved testamente bestemme, at de helt eller delvis vil arve hinanden og arves, som var de ægtefæller.

Stk. 2. Det kan ikke i et testamente efter stk. 1 bestemmes, at lovens regler om arv vedrørende fælleseje, herunder reglerne om uskiftet bo, skal finde anvendelse.

Stk. 3. Et testamente efter stk. 1 indebærer ikke, at § 10 finder anvendelse.

§ 88. Et testamente efter § 87 er kun gyldigt, hvis parterne ved oprettelsen

1) opfyldte betingelserne i § 6, § 9 og § 10 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og

2) ikke havde oprettet testamente efter § 87, hvorefter en anden samlever har arveret.

Stk. 2. Et testamente efter § 87 er endvidere kun gyldigt, hvis parterne på tidspunktet for den førstafdødes samlevers død levede sammen på fælles bopæl og

- 1) ventede, havde eller havde haft et fælles barn eller
- 2) havde levet sammen på den fælles bopæl i et ægteskabs-lignende forhold i de sidste 2 år.

Stk. 3. En fælles bopæl anses ikke for ophørt ved midlertidigt ophold i en anden bolig eller ved ophold i institution.

§ 89. Testamentariske bestemmelser efter § 87 bortfalder, hvis parterne indgår ægteskab med hinanden, eller hvis en part indgår ægteskab med en anden.”

Muligheden for ved et udvidet samlevertestamente at bestemme, at samleverne helt eller delvis skal arve hinanden og arves, som var de ægtefæller, svarer for så vidt angår et sådant testaments retsvirkninger til arvelovudvalgets forslag i betænkning nr. 1473/2006 om revision af arvelovgivningen mv., jf. betænkningens side 164 og 538-539.

Af forarbejderne til arvelovens § 87, jf. forslag til arvelov (L 100), der blev fremsat for Folketinget den 6. december 2006, fremgår bl.a. følgende, jf. lovforslagets side 116-117:

”I *stk. 1* åbnes der mulighed for, at ugifte samlevende ved testamente kan bestemme, at de vil arve hinanden og arves, som var de ægtefæller.

...

Stk. 2 begrænser de retsvirkninger, der kan opnås ved et testamente efter *stk. 1*. Det kan ikke i forbindelse med en testation efter *stk. 1* bestemmes, at lovens regler om arv vedrørende fælleseje, herunder reglerne om uskiftet bo skal finde anvendelse. Bestemmelsen indebærer således, at ugifte samlevende, der opretter testamente efter *stk. 1*, ved testamentet kan opnå samme arveretlige stilling som ægtefæller, der fuldt ud har fuldstændigt særeje.

Dette indebærer navnlig, at det i et udvidet samlevertestamente kan bestemmes, at den længstlevende samlever skal arve efter lovforslagets § 9, dvs. at samleveren skal arve halvdelen af de efterladte midler, hvis arveladeren efterlader sig livsarvinger, jf. § 9, *stk. 1*. Hvis der træffes bestemmelse herom i testamentet, vil det indebære en begrænsning i arveladerens livsarvingers tvangsarveret. Hvis arveladeren ikke efterlader sig livsarvinger, indebærer § 9, *stk. 2*, at samleveren skal arve det hele.”

Det, der i forarbejderne er anført om muligheden for at begrænse førstafdødes livsarvingers tvangsarveret, indebærer, at oprettelsen af et udvidet samlevertestamente, hvori det bestemmes, at længstlevende skal arve efter arvelovens § 9, medfører, at længstlevende samlevers legale arvelod er 1/2 af førstafdødes formue, hvis førstafdøde efterlader sig livsarvinger, jf. arvelovens § 9, stk. 1. Derved begrænses livsarvingernes legale arvelod til 1/2 af førstafdødes formue. Idet livsarvingernes tvangsarv efter arvelovens § 5, stk. 1, er 1/4 af livsarvingernes legale arvelod, vil en bestemmelse i et udvidet samlevertestamente om, at længstlevende skal arve efter arvelovens § 9, kombineret med en bestemmelse om, at længstlevende samlever skal arve mest muligt, medføre, at livsarvingernes tvangsarv mindskes fra 1/4 til 1/8 af førstafdøde samlevers formue.

I overensstemmelse hermed anføres i ”Arveloven af 2008 med kommentarer” af Anne Louise Bormann, Finn Taksø-Jensen og Ib Hounsgaard Trabjerg, s. 471, bl.a. følgende:

”Hvis testatorerne har bestemt, at § 9 om ægtefællens legale arveret skal finde anvendelse, vil det indebære en begrænsning i arveladerens livsarvingers tvangsarveret og dermed en forøgelse af testationskompetencen, idet livsarvingernes tvangsarv herved må fastsættes på samme måde, som hvis arveladeren efterlod sig en ægtefælle, dvs. at deres tvangsarv alene udgør 1/4 af deres legale arvelod på 1/2 af boet. Testatorerne kan desuden inden for den herved fastlagte testationskompetence give arvingerne eller hinanden en større eller mindre arvelod, og herunder f.eks. bestemme at den længstlevende samlever ud over sin legale arvelod på 1/2 skal arve mest muligt i konkurrence med førstafdødes livsarvinger. Hvis det i testamentet er bestemt, at den længstlevende samlever skal arve mest muligt, har det således til konsekvens, at livsarvingerne alene får 1/8 af boet, mens den længstlevende arver 7/8.”

På den anførte baggrund kan Justitsministeriet ikke tilslutte sig de synspunkter, som Hans Mosbæk har givet udtryk for i artiklen ”Arvelov fortolkes forkert”.

3. For så vidt angår spørgsmålet om, under hvilke betingelser den længstlevende i et samlivsforhold mellem ugifte kan hensidde i uskiftet bo med førstafdødes særbørn, kan Justitsministeriet oplyse, at ugifte samlevende *ikke* kan hensidde i uskiftet bo. I overensstemmelse hermed følger det af arvelovens § 87, stk. 2, at det ikke i et udvidet samlevertestamente efter §

87, stk. 1, kan bestemmes, at lovens regler om arv vedrørende fælleseje, herunder reglerne om uskiftet bo, skal finde anvendelse.